

Şəddat CƏFƏROV

İqtisadiyyat elmləri üzrə fəlsəfə doktoru,

Azərbaycan və Rusiya Yazıçılar və Jurnalistlər Birliklərinin üzvü, Bəynəlxalq Yazarlar Birliyinin üzvü

Əvvəlcə, Sərraf Talıbdan deyim

Adam var ki, təmasa can atırsan. Məmnuniyyətlə ünsiyyət qurmaq istəyirsən. Mənavi yaxınlıq istəyi ilə tanımağa can atırsan. Amma çox tezliklə başa düşürsən ki, mənavi dillər bir-birini anlamır. Hansı tərəfdənsə yadlıq üzə çıxır. Beləliklə, uzun, ya qısa çəkən yaxınlıq, ünsiyyət dostluq münasibətlərinə çevrilmir. Beləcə, bir adamla bağlı düşünəcə həkayəti yarıda qalır. Amma elələri də var ki, lap qısa bir tanışlıqdan sonra təbiəti ilə səni özünə çəkir. Cəzibəsini hiss edirsən. Danışığından, söhbətlərindən mənavi zövq alırsan. Əgər belə demək mümkünsə, bir-birinin dilini yaxşı bilir. Beləcə, bu cür anlaşma ilə münasibət dərinləşir, heç özün də bilirsən ki, çox köklü bir dostluğun bünövrəsi qoyulur.

Mən, ümumiyyətlə, adamlardan danışıram. Yəni burada peşənin, sənətin kimin hansı sahədə nəyi necə qazandığını o qədər də rol olmur.

Söhbət şairlərdən gedəndə isə məsələ bir qədər ayrı cürdür. Şairin sənət yolu, duyğuları, düşüncələri poetik ifadədən keçir. Yəqin ki, şairlərin həssaslığı incəliyi, kövrəkliyi haqqında da söz açmaq olar. Mən isə belə düşünürəm ki, şairlərlə arada ünsiyyəti dərinləşdirən, münasibətləri dostluğa qədər aparən yol elə onların sənəti ilə bağlıdır. Şairin lirik bir şeirini oxumaq insana bir cür zövq verir. Amma onun dilindən hər hansı bir poetik örnəyi, yaxud da elə onun öz şeirini dinləmək daha üstün zövq bəxş edir.

Mənim oxucularım artıq kifayət qədər məlumatlıdır ki, ruhuma şairlər çox doğmadır. Bəlkə də çoxları üçün tanışlıq imkanı olmayan şairlərlə mənim ünsiyyətim həmişə asan başa gəlib. Çünki onların yazdıqlarına çox həssaslıqla yanaşmışam. Yaxşı başa düşürəm ki, şair üçün bir misranın, bir beytin içərisinə yığılmış enerji əslində onun özünün qəlb yangınıdır. Könlünün hərəkəti ilə oda bükülmüş söz küclərləridir. Bu yaxınlarda mənim nəşirliyimlə şair Sərraf Talıbın "Bu yerin üstü də mənə tanımur" adlı kitabı çap olunub.

Axi mən dedim ki, şairlər mənə çox doğmadır. Elə bu səbəbdən də mən onları həmişə hörmətlə tutur, sözlərinin dəyərini özlərinə çatdırmağı özümə borc bilərəm. Sərraf Talıbı da mən dəyərlə bəz ustadlarımdan biri kimi tanıyıram. Onun mətbəyə təqdim olunmuş adını cəkkədim kitabımı hələ nəşrdən əvvəl oxudum. Könlümdən keçdi ki, bu kitab haqqında çox geniş olmasa da, bir müvafiq kiçik rəy də yazım. Çünki Sərraf Talıbın mürciəti etdiyi obrazlar, yaratdığı lövhə-

lər mənə də çox doğmadır. Axi o bizim cənub mirvarisi Lənkəranın övlətidir. Bu yerdə doğulub-böyüyüb. Elə indi də həyatını Lənkəranla bağlayıb.

Bori başdan deyim ki, Sərraf Talıbın şeirlərindən Lənkəranın ecazkar təbiətinin ətrini duyduq. Mənə elə gəldi ki, onun sözləri, poetik lövhələri ona görə cazibəlidir ki, Lənkəranın gözəlliklərindən qaynaqlanıb.

Şairlər də təbiətə, cəmiyyətə münasibətdə bir-birindən fərqlənir. Elə şairlər var ki, onlar həyatın ağrı-acılarını daha qabarıq görür. Və bununla barışırlar. Bu səbəbdən də onların yaradıcılığında şikayət motivləri də güclü olur. Tələdən, bəxtədən, həyatdan gileylər mahiyyətini poeziyaya gətirir. Təbii ki, Sərraf Talıbın da yaradıcılığında belə motivlər az deyil. Ancaq o, həyata tam qaranlıq eynək arxasında baxmır. Həyatın işıqlı tərəflərini də görür. Və bu da istər-istəməz onun poetik ruhunu tamamlayır. Yəni sevinc və kədər duyğuları Sərraf Talıbın yaradıcılığında qoşa qanad kimi addımlayır.

Onu da deyim ki, Sərraf Talıbın poetik yaradıcılığı müasirlərinin də diqqətindən kənarda qalmayıb. Elə onun yenicə nəşr olunan kitabına da görkəmli söz-sənət adamları öz düşüncələri ilə münasibət bildiriblər. Yazıçı-publisist Nəriman Əbdülrəhmanlı onun poetik yaradıcılığına çox üstün dəyər verir. O, "Bu yerin üstü də mənə tanımur" kitabına yazdığı və publisistik səciyyə daşıyan qeydlərində Sərraf Talıbın sənətini

Sərraf Talıb kifayət qədər məhsuldar işləyən qələm əhlidir. Onun yüksək intellekti, dünya ədəbiyyatı ilə tanışlığı ona imkan verir ki, yaşadığı həyatı kompleks halda ədəbiyyata gətirə bilsin.

Doğrusu, mən Sərraf Talıbın kifayət qədər istedadlı sənət adamı olduğunu bilsəm də, onun tərcümə sahəsi ilə bağlı da nəyəyə qadir olduğu haqqında az məlumatlıydım. Anıma Nəriman Əbdülrəhmanlı onun tərcümə sahəsindəki istedadını çox diqqətlə araşdırır. Və bu barədə də oxucuya dolğun məlumat verir: "Sərraf Talıb *təkcə könül tərcüməni deyil, həm də ən yaxşı tərcüməçidi, poetik mətnləri də, nəsr əsərlərini də dilimizə ustalıqla çevirir. Əksər qələm sahibləri üçün əlavə gəlir mənbəyi olan tərcümə ondan ötrü mənavi ehtiyacı, heç vaxt maddi qazanca əldə etməyə xərfinə bəyənmediyi mətnlərə vaxt sərf etməyib. Rus, yapon, yunan, Amerika şairlərindən dilimizə çevirdiyi şeirlər elə Sərrafın öz şeirlərinin havasında, buna görə də altında imza olmasa, tərcümə saymaq çətindir. Üstəlik, Sərraf Talıb nəsr nümunələrini də dilimizdə eyni məsuliyyətlə "danışdırmağı" bacarır. Mixail Soloxov, Qabriel Qarsia Marques, Nodar Dumbadze, Çingiz Aytmatovun əsərləri onun tərcüməsində ən tələkkar oxucunu belə təmin eləyir. Təsədüfən, Nodar Dumbadze və Çingiz Aytmatovun eyni hekayəsini bir-birimizdən xəbərsiz ikimiz də çevirmişik, maraqlı üçün hər iki mətni müqayisə etmişəm. Sərrafın yazıcının ruhuna və orijinala sadiqliyini dərhal sezməmişəm.*

yaradıcılığının poetik çalarlarına xüsusi diqqət yetirir. Təkcə elə Ağamir Cavadın qeydlərini oxumaqla Sərraf Talıbın nə qədər doğma yerə-yurda bağlı olduğunu təsvir etmək olar. Ən başlıcası, Ağamir Cavad şair həssaslığı ilə Sərraf Talıbı poeziyaya gətirən müşahidələrin psixoloji köklərinə diqqətli cəlb etməyə çalışır: "Yol ömürdür; bitməz tükənməz bir ömür. Ömür tükənir, bitir, ancaq yol tükənmir, bitmir. İlləri, əsrləri yarır, zaman-zaman davam edir. "Lənkərandan bu dünyaya gedən yol" kimi:

*Çəkar bizi bilməm nədən uzaqlar,
Sonsuz yollar, göy dənizlər, alp dağlar.
Əzəlini bu torpaqda kim saxlar, -
Lənkərandan bu dünyaya gedən yol?*

Dünyaya gələndən müqəddəs bir yola süvar olub Sərraf Talıb. Suyu təmiz, torpağı bərkəlli, insanları saf və sadə olan Şağlaser kəndindən çıxır çıxıb, doğma Lənkərandan dünyaya gedən yola varmışdır. O, bu yola başqalardan çıxır ilə getmədi. Bu yolun hər dərdi, əzabına qatlaşıb özünəməxsus, əqidəsinə məxsus getdi. Göy dənizləri, alp dağları keçdi. Uzaqlardan, yüksəkliklərdən baxdı doğma Lənkərana, doğma Şağlaserə. Onun əzəlliliyini, böyüklüyünü, saflığını, müqəddəsliyini daha yaxşı gördü. Dünyanı öyrəndi, həyatı öyrəndi.

*Günlər gedir başımdakı saç kimi,
Həsrətdən qovruluruq sac kimi.
Səni sevdim susuz çöldə sən kimi,
Lənkərandan bu dünyaya gedən yol.
Bu yol zavoddan, fabrikdən keçdi.
"Qaynaqçı qız"ın gözələrinin odunda*

ŞAİRLƏRİN SÖZ MÜLKÜNDƏ

həssaslıqla dəyərləndirir: "Sərraf Talıbın poetik nəfəsinə ilk şeirlərindən bələdəm. Həmişə də kövrəkliyi, zərifliyi, iddiasızlığı ilə diqqətimi çəkib. Sovet dövründə qovluğunu qoltuğuna vurub jurnal-qəzet redaksiyalarının qapısı ağzında dayanmayıb, səlahiyyət sahiblərinə "yol tapmağa" can atmayıb, kitabını nəşriyyatların planına saldırmaq üçün cürbəcür üsullardan istifadə etməyib. Müstəqillik dövründə isə isə kitabının çapı üçün imkan sahiblərinə ağır açmaq üçün ni bilənlər şeirlərini oxuyur, bəyanır, haqqını xoş sözlərlə verirlər. Sərraf Talıb könül adamıdır, şeirlərini ictimai motivlərlə yükləmir, insan qəlbini ən incə tellərinə toxunmağı bacarır. Onun şeirlərində təbiət, təbiətin daşı, ağacı, çayı, meşəsi, güllü-çiçəyi, quşu-heyvani, yağış-qarı var. Onun duyumunda Lənkəranın yağışı başqa yağışlara oxşamır, yalnız Sərrafın ayırd edəyi çalarları malikdi; Lənkəranın qarı da başqa cürdü, o qar ancaq müəllifin sevdidi torpağa yağa bilər. "Ata ocağına, ana yurduna sığınub, günlərin hərəsinə, ağına da, qarısına da bir cümlə yazıb-yazmayan, o günlərinə odun yerinə ocağa atan" ("Avtoportret" şeirindəndi) Sərraf Talıb sözün əsl mənasında öz könlünün tərcüməsidir. Üzünü görməyən, yalnız şeirlərini oxuyan hər kəs onun mənavi portretini asanlıqla cəza bilər". Bu qeydlərdə mənim yuxarıda münasibət bildirdiyim motivlər də özünü göstərir. Yəni Sərraf Talıbın şeirləri elə doğulduğu yerin təbiətinə, ruhuna çox uyğundur. Nəriman Əbdülrəhmanlı doğru deyir ki, onun şeirlərində Lənkəranın özünü görmək mümkündür. Həssas sənətkarlar, könül tərcüməni olan şairlər doğma yerləri xüsusi həssaslıqla müşahidə edir. Yəqin ki, elə bu səbəbdən də Sərraf Talıbın da yaradıcılığında sığındığı yerin havası, suyu, göz oxşayan sitrus meyvələri cazibədarlığı ilə diqqəti çəkir.

Amma Sərraf Talıb tərcüməçiliyi də çövrək ağacına çevirmişdi. Həmişə onun bu potensialının tamam açılmamasına təəssüfümü bildirmişəm, çünki öz ciddiliyyəti və məsuliyyəti ilə tərcümə sənətində sanballı əsərlər qazandıra bilərdi". Əlbəttə, bu qeydlərdən belə bir məntiq də hiss olunur ki, Sərraf Talıb tərcüməçilik sahəsini o qədər də məhsuldarlıqla davam etdirməyib. Amma az-çox gördüyü iş onun bu sahədəki imkanlarını dəyərləndirməyə əsasdır.

Mən Sərraf Talıbı kifayət qədər təmkin sahibi, özünü sakit həyatını yaşayan bir ziyalı kimi tanıyıram. Özü də onun daha bir üstün cəhəti var ki, gördüyü işə görə başqalarını borclu çıxartmır.

Mən belə düşünürəm ki, Sərraf Talıbın həyatı bir ziyalıq yoludur. Görünür, əsil ziyalı elə gördüyü işə görə başqalarına minnət qoymamalıdır.

Görkəmli şair Ağamir Cavad da Sərraf Talıbın "Bu yerin üstü də mənə tanımur" kitabına yazdığı "ön söz"də onun

alışdı, eşq ilə qaynaqlandı. Sevgi yaşadı, həsrət daddı. Bu yol universitetdən keçdi. Əlinə qələm alıb saflığı, müqəddəsliyi, təmənənəsizliyi yaşf etdi. Gözəlliyin şəklini çəkdi söz-söz, misra-misra. Hər şeirində ürəyinin odunu, ilahi sevgisini qatdı. Odur ki, sevildi, seçildi. Yolu sevinçli ürəklərdən keçdi. Söz-söz, misra-misra əbdiləşdi. Bildi ki, məhəbbətə ürəklərdən keçən yol ədəbiyyatə aparır insanı". Ağamir Cavadın bu qeydlərində sonra onun daha bir-iki maraqlı müşahidələri də mənim diqqətimi cəlb elədi. Ağamir Cavad Sərraf Talıbın ilhamını həmişə qanadlı görür. Özü də maraqlı bir ifadə işlədir. Deyir ki, Sərraf Talıb göydən yağış yağanda da, daş yağanda da yazır. Maraqlıdır, demək, şair həyatı bütün rəngləri ilə görür. Təkcə daş yağanda kədərini ifadə etmir, yağış yağanda da sevincini əsirgəmir. Hər halda bu maraqlı müşahidələr Sərraf Talıbın orijinal bir şair olmağına bizi inandırır.

Sərraf Talıbın seçilmiş şeirlərindən ibarət olan bu kitabında toplanmış poetik örnəkləri bir neçə bölmədə təqdim olunur. Birinci bölməni şair "Biz 28 metr aşağıda" adlandırır. İlk baxışdan qoribə səslənir. Şair bu ifadə ilə nə demək istəyir? Ən yaxşısı sənətkarın özünü dinləməkdir:

*Əvvəlcə dirnaqlarımız kəsildi,
Sonra barmaqlarımız bənd-bənd.
Sonra biləyimiz kəsildi,
Sonra qolumuz.
Elə kəsildi ki, ruhumuz incimədi!
Biz 28 metr dənizdən aşağıdaydıq.*

Vəd verdilər, inandıq hər vədə,
İnandıq özümüzə inanan kimi.
Şirin yuxuya getdik, dərin yuxuya,
Dörd oldu başımıza sadələhliylümüz,
Ürəyi yumşaqlığımız dağ çəkdi bize,
Ayıldıq bir də 28 metr dənizdən aşağıda.

(Davamı 11-ci səhifədə)

(Əvvəli 10-cu səhifədə)

Kiminlə qəpik davası etmədik,
Kiminsə haqqına girmədik,
Sərvət toplamadıq, var toplamadıq
Kiminsə alın tərəfindən,
Gözünün nurundan, belinin ağrısından!
Qaldıq dəniz səviyyəsindən
28 metr aşağıda.

Oturmuşuq ucuz bir kafedə,
Qarşımızda mənşəyi bilinməyən çay,
Bir də toz basmış qənd parçaları
Və yerli işbazların çirkli sexində
Qayrılmış badamlar...
İçirik bu ucuz çaydan,
Hələ acıq da veririk bizdən yuxarıda
oturanlara, -
Bizi aldadanlara!

İnanırıq ki, indi onların qəddar əli
çatmaz bizə,
Biz ürəyiyuxa sadələvhlərə,
Axı biz dənizdən 28 metr aşağıdayıq...

Şairin bu düşüncələri təbiət və insan münasibətlərinin qovuşduğundan yaranan duyğuların nəticəsidir. Şair çox uğurla təbiətlə bağlı hadisəni cəmiyyətin həyatına tətbiq edir. Əslində nəticə də çox maraqlıdır. Həyatın yeknəsəq olmağını haradasa təbii şəraitlə əlaqələndirir. Bütün hallarda günahı təbiətdə yox, insanın özündə görür. İnsan gerək həyata biganə münasibətindən, laqeyid həyatından hansısa mənəvi tələblərin sayəsində imtina etməlidir.

Sərraf Talib təfəkkür şairidir. İnsanın həyat və cəmiyyət, eləcə də lap təbiət haqqında nə düşündüyünü özünün fikir süzgəcindən keçirir, ümumiləşdirir və əlbəttə ki, obrazlarla ifadə edərək oxucuya ünvanlayır.

Kitabda ikinci bölmə "Avtoportret" adlanır. Əslinə qalsa, bütün şairlərin yazdıqları, yaratdıqları bu və ya digər dərəcədə avtoportretidir. Şair əgər həyatını yazmırsa, həyata münasibətini yazdıqlarında ifadə etməsə, onun qələm məhsulları süni hesab olunacaq, köüllərə yol tapmayacaq. Şair öz portretini o demək deyil ki, özünün şəkli ilə versin. Onu əhatə edən mühiti yazmaq, onu əhatə edən mühitdə baş verən hadisələrin öz təbiətində əks-sədasını duyaraq sözə gətirməsi ilə də avtoportretini yarada bilər:

Sükut olarmı,
Zülmət olarmı
Bu binada?
Bu binanın küçələri uşaqlıdır, -
Bu binanın gecələri işıqlıdır.
Zülmət qaçar bu binanın nur selindən,
Kədər qaçar bu binanın uşaq səsinə.
Bu binada çiçək solarmı?
Bu binada arzu, istək olarmı?
Bu binanın uşaqları var,
Bu binanın işıqları var...

Zənnimcə, qənaətlərimin nə qədər doğru olub-olmadığını oxucunun özü də deyə bilər. Burada insanın arzu, istəklərindən söhbət gedir. Bina bir məkandır, amma təsadüfi məkan deyil. Hər bir insanın qəlbinin, könül dünyasının özü də bir bina, bir məkandır. Bu mənada, elə həmin bina Sərraf Talibin özünün könül dünyasıdır.

Növbəti bölüm "Sənə yazdığım şeirlər" adlanır. Şübhəsiz, bu bölmədə insan təbiətinin ən həssas duyğularına yer ayrılır. Sevmək, sevilmək hissləri, insanı bir-birinə doğru çəkən duyğular bu şeirlərin əsas mövzudur, mahiyyətdir. Təbiidir ki, ənənəvi üslubda yazılmış olan şeirlərin hər biri dəyərlidir. Yəqin ki, hər hansı bir oxucu Sərraf Talibin səmimi, insani hisslərinin mahiyyətini yaxşı bilər. Çünki o, şeirlərində bu hissləri təbii axarla yazıya gətirə bilər. Onun "Variasiya" adlı bir şeiri var. Açıq, məndə maraqlı oyatdı. İstərdim ki, bu şeiri oxucular

da hissələr, duyğular müstəvisində oxuya bilsin.

Çiçəklər açır...
Cürbəcür...
Nə sənindir, nə mənim, -
Bizdən uzaqda.
Çiçəklər açır qışın oğlan çağında,
Sayıram günləri və gözləyirəm.
Çiçəklər açır odun içində,
Özgəsinin böyük məhəbbətində!
Qızlar çiçək kimi,
Sözlər çiçək kimi,
Qışın qoxusu gəlir bu çiçəklərdən...
Hanı o küçə?
Hanı o dumanlı səhər?
Bircə sən qalmısan o günlərdən,
Sənin dodaqlarının istisi...
Zəng çalınır...
Görəsən kimdir?
Axı, heç kimi gözləmədim?
Deyəsən, bu sonuncu zəngdir...
Şeirinin adından da görüldüyü kimi

biz sanki misraların həzin ardıcılığı ilə musiqi sədası dinləyirik. Simfonik musiqinin ruha sakit axan su kimi gələn səsi misraların davamı ilə oxucu ruhuna hopur. Kitabda "Bu dünyaya gedən yol" adlı bir bölmə də var. Lirik poemadır. Zənnimcə, bu əsər də Sərraf Talibin həyatla bağlı düşüncələrinin geniş üfqlərə qədər açıldığını təsdiq edir.

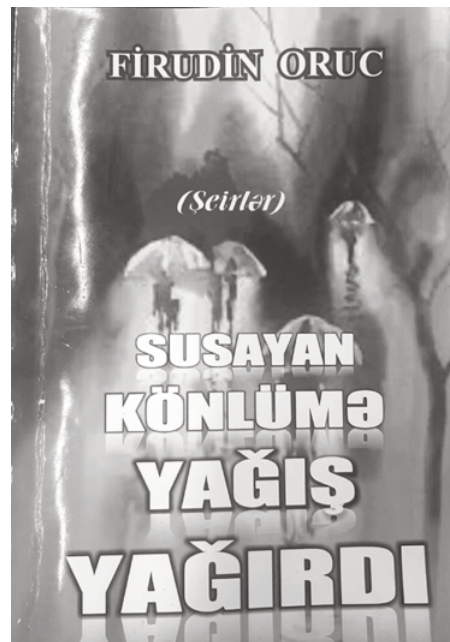
Burada mən çox istərdim ki, Sərraf Talibə açıq ensiklopediya məlumatları əsasında oxuculara daha yaxından tanıdım: **Talıbov Sərraf Mirsəfər oğlu (Sərraf Talib) 04 sentyabr 1956-cı ildə Lənkəran rayonunun Şağlaser kəndində anadan olub. 1973-cü ildə Lənkəran rayonunun Şağlaser kənd orta məktəbini bitirib. 1974-76-cı illərdə hərbi xidmətdə olub, 1984-cü ildə S.M.Kirov adına ADU-nun (indiki BDU) jurnalistika fakültəsini bitirib. 1986-cı ilin aprelin 1-dən 1988-ci ilin oktyabrın 1-nə kimi Ayıqlıq uğrunda KMC Lənkəran şəhər təşkilatında təlimatçı vəzifəsində çalışıb. 1989-cu ilin yanvar ayından 1990-cı ilin aprel ayına kimi Azərbaycan Teleradio Verilişləri Şirkətinin Lənkəran radio verilişləri redaksiyasında redaktor, 1990-cı ilin aprel ayında 2007-ci ilin sentyabrınadək redaksiyanın məsul redaktoru işləyib. 2007-ci ilin noyabından müqavilə əsasında Azərbaycan Radiosunun Cənub bölgəsi üzrə müxbiri kimi fəaliyyət göstərmiş. 2012-ci ilin oktyabrın 1-dən "Yaşıl çay" elmi-praktik, publisistik jurnalında redaktor, 2016-19-cu illərdə "Yaşıl çay" FT-də Mətbuat katibi işləyib. 2010-cu ilin martın 1-dən həm də müqavilə əsasında "Səs" İA-nın Cənub Bürosunun rəhbəridir. 2019-cu ildən AMEA Lənkəran Regional Elmi Mərkəzində çalışır. 200-dən çox müxtəlif janrlı məqaləsi, şeir və dünya ədəbiyyatından etdiyi tərcümələri qəzet, jurnal və internet resurslarında işıq üzə görüb. 1 publisistik kitabın müəllifidir. Dəfələrlə AJB-nin, Lənkəran ŞİH-nin fəxri fərmanları, diplom və qiymətli hədiyyələrinə layiq görülüb. "Qızıl qələm" media mükafatı laureatıdır. Ailəlidir. AJB-nin üzvüdür. Yəqin ki, bu qeydləri oxuyan hər kəs Sərraf Talibin ziyalı obrazını kifayət qədər qavraya biləcək. Çünki onun yaşam yolu ilə bağlı faktlar göstərir ki, o şairliyinə nə qədər təbii, ardıcılırsa, tədqiqatlarında da, digər ədəbi fəaliyyət istiqamətlərində də yorulmazdır. Bir sözlə, yaradıcılığında davamlı sənətkardır. Sərraf Talibin yaradıcılığı haq-**

qında gələcəkdə də əhatəli və ətraflı tədqiqatlar aparılacağına inanıram.

"Susayan könlümə yağış yağdı"

Başlığa çıxardığım bu cümlə şair Firudin Orucun yeni dərc olunan kitabının adıdır. Açıq, kitabın adına çəkilmiş poetik misra kifayət qədər müəllifin obrazlı düşüncə tərzini haqqında məlumat verir.

Doğrusu, mən Firudin Orucu tanıyıram. Yaradıcılığı haqqında da o qədər ətraflı məlumatım yoxdu. Ədəbiyyat adamlarının qayğısını çəkən böyük şair, görkəmli sənətkarımız Qəşəm İsabəylinin istəyi ilə mən bu kitab haqqında müxtəsər də olsa, düşüncələrimi oxucularla bölüşmək qərarına

gəldim. Əvvəlcə belə qərara aldım ki, Firudin Orucu oxuculara yaşam yolu ilə bağlı məlumat əsasında bəri başdan tanıdım: **Qazax rayonunun Kəmərlə kəndində ziyalı ailəsində anadan olub. Bakı Sənaye Pedaqoji Texnikumunun, Tümen Dövlət Universitetini bitirib. Şeir yazmağa erkən yaşlarından başlayıb. Dövrü mətbuatda jurnal və almanaxlarda şeirləri və hekayələri yer alıb. O, bir çox tanınmış qəzetlərdə müxbir, məsul katib, redaktor müavini işləmişdir. O, "Kürün o tayında", "Təkə səni sevirəm", "Yuxuma gəl" şeirlər kitabının müəllifidir. Ümummillə Lider, Ulu Öndər Heydər Əliyevə həsr etdiyi "Vətən harayı", "Torpaqdan pay olmaz" poemalarını yazmışdır. Firudin Oruc Azərbaycan Yazıçılar və Jurnalistlər Birliyinin, Azərbaycan Mətbuat Şurasının üzvü, H.Zər-dəbi və "Qızıl qələm" mükafatçısı, Avropanəşr mətbuat evinin qızıl medalına layiq görülmüş, "XX-XXI əsrin yaradıcı insanları" kitabında onun haqqında ensiklopedik məlumatlar daxil edilmiş, fəxri fərmanlar və diplomlarla təltif edilmişdir. Bir çox dərslərin proqramlarını, elmi, publisistik məqalələri yazmışdır. Bakı Sənaye Pedaqoji Kollecinin müəllimi, Bakı İdarəetmə Texnologiyası Kollecinin tədris işləri üzrə direktor müavini, hal-hazırda Bakı Qida Sənayesi Kollecinə baş müəllimdir. Fakt. Info.az saytının redaktorudur, 44 günlük Vətən müharibəsində şəhid olmuş qəhrəmanlara həsr etdiyi "Qoy ədalət zəfər çalsın", Azərbaycan Respublikası Prezidenti İlham Əliyevə həsr olunmuş "Şuşanın Fətəhi", Türkiyə Prezidenti R.T.Ərdəğana həsr etdiyi "Paşam, xoş gəldin, xoş gəldin" poemalarını yazmışdır". Bu qeydlər Firudin Orucun həm ədə-**

biyyatda, həm də elmdə təsadüfi bir şəxs olmadığını göstəricisidir.

Qəşəm İsabəylinin təqdimatından sonra mən Firudin Oruc haqqında əlavə də məlumatlar toplamaq istədim. Buna görə də bizim əsas yaradıcılıq istinadımız olan "Kredo" qəzetinin baş redaktoru Əli Rza Xələfliyə də müraciət etdim. O, Firudin Orucun lirik şair olduğunu, şairlər yurdu Qazaxdan pərvəriş tapdığını qeyd etdi. Üstəlik də onun bir neçə şeirinin aşıqların da dilindən səsləndiyini qeyd etdi. Əlbəttə, hər şairin öz işi, öz yolu, öz yaradıcılıq üslubu var.

Onu da deyim ki, Firudin Orucun şeirlərində həyatın gətirdiyi təsirli hadisələrin əks-sədası əsas yer tutur.

Birinci növbədə mən müəllifin kitabını xüsusi bir diqqətlə vərəqlədim. Kitabın əvvəlindəki müəllif qeydini xüsusi maraqla oxudum. Bundan sonra onun fotosəkinə diqqət etdim. O, zahirən sözün həqiqi mənasında Səməd Vurğunun görkəmini xatırladır. Və elə öz qeydlərindən də görünür ki, ona tələbləri, müəllim həmkarları Səməd Vurğuna bənzərliyini xüsusi bir ərkyanılıqla bildirirlər.

Firudin Oruc, şübhəsiz, ovqat sahibidir. Əlbəttə ki, poetik ovqat sahibi. Onun çox dəyərli şeirləri var ki, hər bir oxucunun qəlbindən xəbər verir.

Firudin Oruc poetik əhvalı bir ziyalı kimi müasirlərinin də diqqətini cəlb edir. Kitabda ona həsr olunmuş şeirlərə də rast gəldim. Abil İslam onun haqqında yazır: "Keyfin duru, canın hər an sağ olsun, Dörd bir yanın bəhrəli bir bağ olsun. Şənlənməyə qəlb istəyən çağ olsun, Şənlənəndə qəm də itər, şairim". Yəqin ki, sənətkar üçün bu xoş əhvalı sətirlərin də yüksək mənəvi dəyəri olub.

Firudin Oruc poetik əhvalı ilə qələmə aldığı şeirlərində gözəllik aşıqıdır. Məhəbbətdən hicran ola, qəm ola, İnsan bu sevgidən bir az dəm ola. Baxışı, duruşu bir aləm ola, Qolumu boynuna salam, ay gözəl!

Gözlər atəş kimi yaxar, yandırar,
Qəlbimin başını alovlandıra.
Ötən məhəbbətləri bir-bir yandırır,
Mən də öz payımı alım, ay gözəl!

Soyuq baxışlarda küləklər əsər,
Sözlər duzlu ola, üzler gülümsər.
Belə bə sevgidən söylə, kim küsər?
Eşqin mizrabını çalam, ay gözəl!

Firudin, sözləri axtar, seç, ara,
Həyatın həsrətdən geyməsin qara.
Çatdırın sözümdə sevgili yara,
İstərdəm yanında qalam, ay gözəl!

Burada Firudin Orucun müxtəlif janrlarda yazdığı şeirlərdən başqa da nümunə gətirmək olardı. Ancaq düşünürəm ki, elə bir-iki nümunə də onun poetik yaradıcılığı haqqında təsəvvür almaq üçün kifayətdir. Onun "Susayan könlümə yağış yağdı" (2022) kitabında çox maraqlı və tarixi fotosəkillər də verilib. Biz bu şəkillərdə Zəlimxanı görürük, Nəriman Həsənzadəni görürük və eyni zamanda həm də sazı görürük. Zənnimcə, bütün bunlar Firudin Orucun kimliyindən kifayət qədər xəbər verir.

Firudin Oruc ictimai mühitlə çox bağlıdır. Onun kitabına Azərbaycanın böyük sənətkarı, xalq şairi Nəriman Həsənzadə də "ön söz" yazıb. Zənnimcə, bu da kifayət qədər onun şair obrazını təsəvvür etməyə bəs edir.